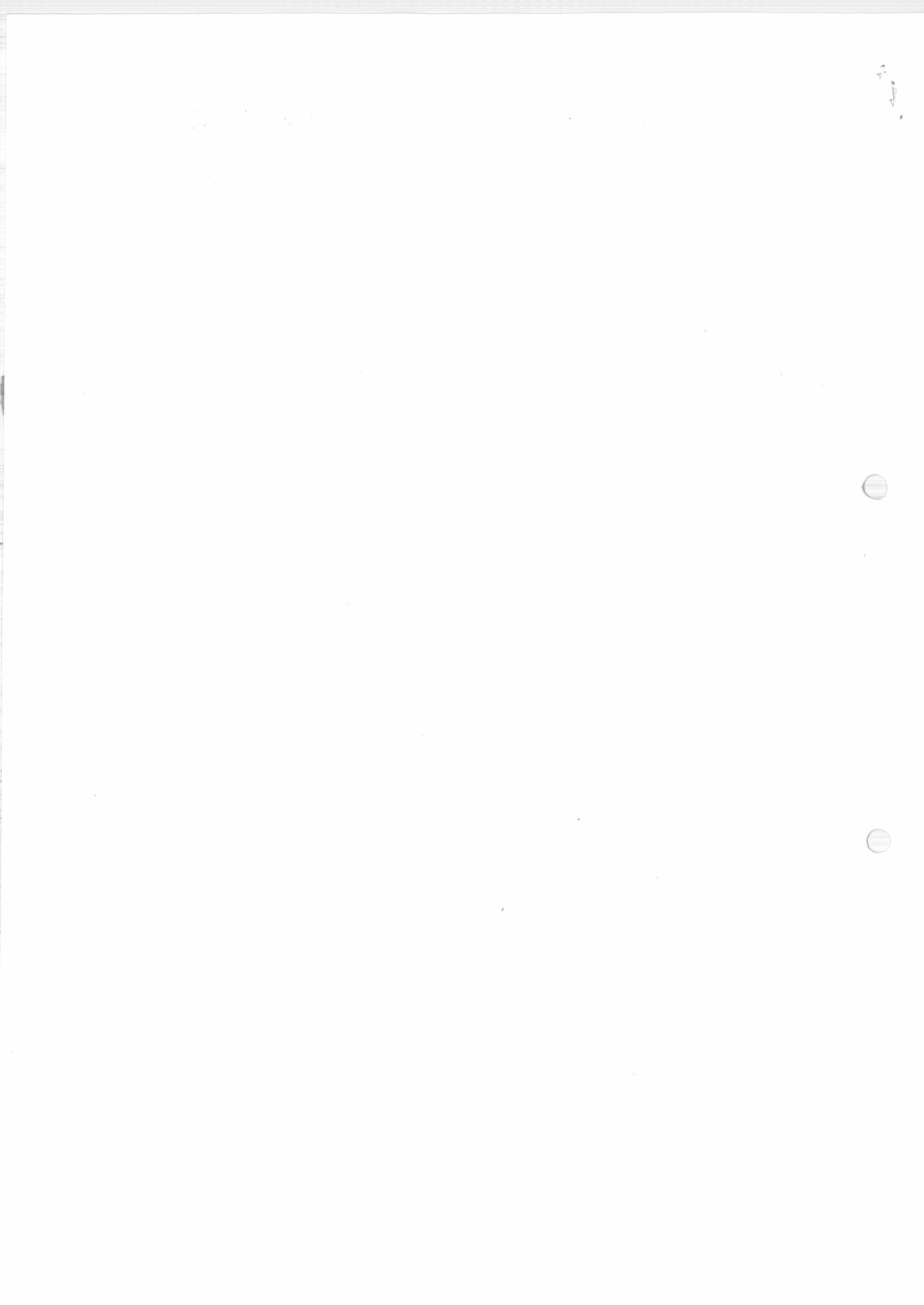

ANKARA ÜNİVERSİTESİ SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ YAYINLARI: 561
S.B.F. İSKÂN VE ŞEHİRCİLİK ARAŞTIRMA MERKEZİ YAYINLARI: 17

TÜRKİYE'DE KENTBİLİM EĞİTİMİ

Yayıma Hazırlayan :
Prof. Dr. Ruşen KELEŞ

ANKARA, 1987

BÖLÜM : 4

**Karadeniz Üniversitesi
Mühendislik - Mimarlık Fakültesi**

Doç. Dr. Şinasi AYDEMİR

MİMARLIK BÖLÜMÜ ŞEHİRCİLİK ANABİLİM DALI

1. Öğretim ve Eğitimin Amacı:

Birimimiz "ŞEHİRCİLİK ANABİLİM DALI"ndaki öğretim ve eğitimin amacı, Mimarlık Öğrencileri'ne ders izlencelerinde belirtilen süreler içinde Kent Planlamasının genel ilkelerini, planlama sürecini, planlamanın temel kurallarını öğretmek, tasarlanmış yeni çevreler-yeni yerleşmeler ve eski-mevcut-kent dokularının korunması, yenilenmesi, iyileştirilmesi yöntemlerini göstermek ve fiziksel planlama ağırlıklı ders ve uygulamalar yapmaktır.

Kent Planlamasının Mimarlık eğitimi içindeki ağırlığına bağlı olarak bir destek hizmeti veren "Şehircilik Anabilim Dalı" lisans üstü eğitime de destek hizmeti vermektedir.

2. Tarihçe:

1965-1966 öğretim yılında, kürsülerin tam olarak belirlenmemiş olmasına karşın, İTÜ'deki eğitime paralel olarak kürsüler ve dersler tanımlanmaya başlanmış, 1973 yılına kadar da İTÜ gözetimi altında eğitim sürdürülmüştür.

Derslerin yürütülmesine paralel olarak 1973 yılında Unesco projesi çerçevesinde, bölümümüzde bir "Şehircilik Araştırma Merkezi" kurulması çalışmalarına başlanmıştır. 1980 yılına kadar süren çalışmalar sonucunda "Şehircilik Araştırma Enstitüsü" kurulmuş ve yönetmeliği yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu amaçla 1974 ve 1975 yıllarında Manchester/UK Üniversitesi'nden Prof. J. P. Lewis, 1977 de R.H. Kantorowich ve D.G. Robinson Unesco danışmanları olarak gelmişler ve Şehircilik Araştırma Enstitüsü'nün kuruluş çalışmalarına katkıda bulunmuşlardır. Enstitü lisans üstü eğitim de

yapabilecek bir bağımsız kuruluş olarak düşünülmesine karşın, sonuçta bir araştırma kurumu olarak kurulabilmiştir (1978 de D.G. Robinson ikinci kez, 1979 da Prof. J. Barbier de danışman olarak gelmişlerdir).

Unesco projesi çerçevesi içinde bilim dalı üyelerimizden bazıları burslu olarak yurt dışında araştırmalar yapmışlardır.

Bilim Dalımız, bir kurum olarak, çevre belediyelere danışmanlık yapmakta ve bunu Üniversite-Çevre ilişkilerinin bir aracı olarak görmekte idi. Ancak son zamanlarda Üniversitelerin iç düzenleri nedeniyle gerek Üniversite gerekse çevredeki belediyeler bu ilişkileri yeterince kuramamaktadırlar.

Eğitimin İTÜ'den bağımsızlaştırılması yolunda görüşler güç kazanınca ve konferansçı öğretim üyesi akışı durunca, bölümde ve bilim dalımızda daha devingen ders izlenceleri geliştirme olanağı ortaya çıkmıştır. Buna paralel olarak, Kent Planlamasına ilişkin derslerin tüm eğitim süresi içindeki ağırlıkları da farklılıklar göstermiştir. Şöyle ki, giderek derslerimizin ağırlığı oransal olarak bir döneme kadar artış gösterirken, daha sonra bu oran düşmeye başlamıştır. Bunda, bölümümüz öğretim üyelerinin, Kent Planlamasının önemini yeterince görmemeleri de etken olmuştur. Çerçeve ve programların YÖK tarafından saptanmasından sonra bu düşüş daha da hızlanmıştır. Kent Planlamasına ilişkin derslerin toplam eğitim süresi içindeki ağırlıkları şöyledir:

1967-1973 arası Kent Planlamasına ilişkin dersler	24 saat/299 s. (% 8)
1974-1975 » » » » »	32 saat/284 s. (% 11)
1975-1976 » » » » »	32 saat/284 s. (% 14)
1976-1979 » » » » »	28 saat/264 s. (% 11)
1979-1980 » » » » »	28 saat/225 s. (%12.5)
1980-1981 » » » » »	36 saat/337 s. (%10.6)
1982-YÖK sonrası » » » » »	12 saat/261 s. (% 4.6)

Görüldüğü gibi, derslerimizin eğitim içindeki ağırlığı önemli ölçüde azalmıştır.

3. Öğretim izlencesi ve ders içerikleri:

KTÜ de eğitim, ilk yıllarda, büyük ölçüde İÜ ve İTÜ'nün desteği ve koruması altında yürütülmüştür. Bunun sonucu olarak da, ders izlenceleri ve ders içerikleri hemen tümüyle bu üniversitelerin izlencelerinin aynıları olarak uygulanmıştır.

Şehircilik Anabilim Dalı (Şehircilik Kürsüsü)'nin, Mimarlık Bölümü içinde bir birim olarak görev yüklendiğinden, bağımsız bir ders izlencesi olmamıştır. Ancak 1973'lerden başlayarak bağımsız bir birim olma yolunda önemli çabalar gösterilmiştir.

1982-1983 ders yılından itibaren, MMLS ve doktora öğrencilerine yönelik dersler verilmekte ve tezler yönetilmektedir.

1973-1974 ders yılına değin İTÜ Mimarlık Fakültesi eğitim izlencesi aynen uygulanan bölümümüzde bu ders yılından başlayarak ders adları, içerikleri değiştirilmiş ve ders izlenceleri İTÜ'den bağımsız hale getirilmeye başlanmış ve 2547 sayılı YÖK yasası sonrasına kadar uygulanmıştır. Buna paralel olarak, Şehircilik Anabilim Dalı (Şehircilik Kürsüsü)'nda da İTÜ Mimarlık Fakültesi Şehircilik Kürsüleri ders izlenceleri aynen izlenmiş, fakat yukarıdaki tarihten itibaren de daha bağımsız ders izlenceleri oluşturulmaya başlanmıştır.

Şehircilik Anabilim Dalı (Kürsüsü) tarafından verilen derslerin adları ve içerikleri belirli dönemlerle farklılaşma göstermiştir. Bunlar sırası ile:

1967-1973 arası	»	Şehircilik I (Ders-Uygulama) Şehircilik II (Ders-Uygulama)
1974-1976	»	Şehircilik Genel Konuları Şehir Bölgeleri ve Ulaşım (Ders-Uygulama) Şehircilik Analiz (Uygulama) Şehircilik I (Uygulama) Şehircilik II (Uygulama)
1977-1979	»	Kentbilim İlkeleri I Kentbilim İlkeleri II Kentsel Tasarım I (Uygulama) Kentsel Tasarım II (Uygulama)
1979-1980	»	Kentbilim İlkeleri Kent Planlama (Uygulama) Kent Planlama Teknikleri Kentsel Mekan Çözümleme (Uygulama) Kent Planlamada Karar Dizgeleri Kentsel Donatım İlkeleri (Ders-Uygulama) Kent Ekonomisi
1980-1982	»	Kentbilim Kentsel Donatım (Ders-Uygulama) Kentsel Tasarım (Uygulama)

Kent Planlama Teknikleri
Kentsel Ekonomi
Kent Ekolojisi
Kentsel Planlama (Uygulama)

1982-

Şehircilik (Ders-Uygulama)
Kent Planlama Teknikleri
Şehircilik Proje (Uygulama)

1977'den sonra verilen derslerin içerikleri:

KENTBİLİM İLKELERİ I

Kent ve kentleşmenin tanımı, çağdaş kentleşme, kentsel sorunlar, yeni kentler, kent ekonomisi, yerleşme sistemi analizi, kentsel modeller, kent planlaması amaç ve araçları, kentsel işlevler, kent merkezleri, ulaşım ve erişilebilirlik, yaya mekanı, sanayi bölgeleri, kent planları örnekleri.

KENTBİLİM İLKELERİ II

Kent fiziksel planlama ilkeleri, toplu konut planlaması ve yerleşme sorunları, Türkiye'de konut sorunları; gecekondular ve yerleşme, kent planlamasının hukuki, yönetsel ve sosyolojik sorunları; tarihsel ve çevre planlaması, eski kent dokularının yeniden düzenlenmesi.

KENTSEL ANALİZ

Fiziksel çevre analiz yöntemleri, seçilen kentte anketler, yerinde yapılan analiz çalışmaları, anketlerin değerlendirilmesi, analiz haritalarının yapılması.

KENTSEL TASARIM I

Analiz çalışmalarının değerlendirilmesi, seçilen kente 1/5000 ana plan yapılması, 1/1000 ölçekte kentin gelişme bölgesi içinde yeni yerleşmelerin planlanması.

KENTSEL TASARIM II

Analizi yapılan kent çalışmalarının tamamlanması, kent dokusunun uğrayabileceği değişikliklerin ayrılması, merkez bölgelerinde seçilen alan için yeni tasarımların yapılması.

KENTBİLİM İLKELERİ

Kent planlamasını etkileyen ögeler, planlama tekniği ve uygulama sorunları; kent planlama kavramı ve kuramları, klasik kent planlaması yaklaşımları, çağdaş kent planlama kuramları; kentleşme sorunları, kentleş-

menin ekonomik, teknolojik ve toplumsal nedenleri; kent planlamasının içerikleri, ereklere ve süreci; kent planlama uygulaması ve sorunları.

KENTSEL DONATIM İLKELERİ

Kentsel donatımlar, kentsel kademelenme; yerleşmeler ve genel düzenleme ilkeleri; yerleşme sistemleri, grupları, komşuluk birimi; yerleşme alanlarının bölünüşleri; donatım yönünden yerleşmelerin kademelenmeleri; Türkiye'de yerleşme ve planlama ilkeleri; kent merkezleri; kent merkezi büyüklükleri, merkez planlamasında yeni görüşler, çeşitli ülkelerden örnekler; ticaret ve ticaret bölgeleri; yönetim ve yönetim bölgeleri; sağlık ve sosyal donatımları; eğitim ve donatımı; endüstri ve endüstri bölgeleri; yeşil alanlar.

KENTBİLİM

Kentleşme, gelişme ve planlama sorunlarının ele alınarak, kentbilim açısından genel olarak değerlendirilmesi; çağdaş kentleşme sorunları; kentlerin yapısı ve kentsel uzamların özellikleri; kentin toplumsal ve ekonomik yapısı, bu yapıdaki değişimler; planlama kavramları ve planlama biçimleri; planlama amaçları ve kapsamı.

KENTSEL DONATIM

Kentsel Yerleşme Birimleri'nin tasarımına yönelik bilgiler olarak, kentsel işlevler ve donatımlar; yerleşme birimi ve konut; arsa kavramı; yoğunluk ve arazi kullanım katsayıları; ulaşım dizgesi ve öğeleri; veya ulaşım planlaması ve tasarımı.

KENTSEL TASARIM

Yeni bir kent dokusu ya da varolan bir kent dokusu içinde iki ve üç boyutlu anlatımlarla bir "kentsel yerleşme birimi" tasarımı.

KENTSEL EKONOMİ

Ekonomik bir varlık olarak kentin tanımı; alt yapı ekonomisi; yatırım projelerinin değerlendirilmesi; arazi kullanım ekonomisinde kentsel arazi kullanımını belirleyen taşınmaz ve kullanıcıya ilişkin etmenler; bu etmenlerin arazi kullanımına ve kentin biçimlenmesine etkileri; bir taşınmaza ilişkin kullanım, değiştirme, iyileştirme, yenileme kararlarının nasıl alındığı; kentsel arazi kullanım modelleri.

KENT PLANLAMA TEKNİKLERİ

Planlama sürecine bağlı olarak planlama tekniklerinin tanıtılması ve kullanım alanlarının gösterilmesi; planlama türleri ve planlama süreci; planlama için bilgi toplama teknikleri ve değerlendirilmesi; plan tasarımı

teknikleri; değerlendirme teknikleri olarak maliyet-yarar, eşik analizi, uygulama teknikleri olarak planlama, programlama, bütçeleme, doğrusal programlama kritik yörünge ve kontrol teknikleri ile nüfus, konut, ticaret, rekreasyon ve benzer konularda ön görme kestirim teknikleri ve bağlı uygulamalar.

KENT EKOLOJİSİ

Doğal dengenin korunması, doğal yapı ve kentsel gelişme dengesinin sağlanması amacına yönelik ekolojik yaklaşımlar; ekoloji ve ekolojik kavramlar; insan-doğa ilişkileri, eko-dizge; ekolojik öğelerin tanıtılması; çevre sorunları, kirlenme ve çeşitleri; kirlenen öğeler, kirlüten öğeler; planlama kavramı ve ekoloji; ekolojik planlama yöntemleri; ekolojik öğeler, kent ve bölge planlama çalışmalarında kullanılma biçimleri.

KENTSEL PLANLAMA

Planlama teknikleri, kent ekonomisi ve ekoloji derslerinin kazandırdığı bilgi birikimlerini planlama-tasarlama çalışmalarında kullanmayı, bu bilgi ve beceriyi farklı ölçeklerde uygulamaya yansıtmayı amaçlayan bir proje çalışması; kentsel-kırsal ilişkiler; yerleşmelerin iç yapıları, değişim ve gelişim süreçleri ile ilgili konular.

1982 sonrası ders içerikleri:

ŞEHİRCİLİK

Kent ve kentleşme sorunları, planlama ve evrimi; Planlama yaklaşımları, kent planlama süreçleri ve ülkemizdeki planlama sisteminin irdelenmesi; Kent öğeleri, kademelenmeleri ve yer seçimleri; Toplu konut-yeni yerleşmeler, eski kent dokusunda -sit alanlarında koruma, iyileştirme, yenileme yöntemleri; Arazi ve kentsel mekan analizi ve bu konulara ilişkin uygulamalar.

KENT PLANLAMA TEKNİKLERİ

İçeriği daha önce verilen Kent Planlama Teknikleri dersi 2 saat/haftadan 4 saat/haftaya çıkarılmış ve uygulamalı bir derse dönüştürülmüştür.

ŞEHİRCİLİK PROJE

Şehircilik dersi kapsamında belirtilen konularda, kent içi ve çevresinde orta ölçekli bir uygulama çalışmasıdır.

4. Öğretim Kadrosu ve Gelişmesi:

Karadeniz Teknik Üniversitesi'nin kuruluşundan itibaren öğretim ve eğitim büyük ölçüde İTÜ desteği ve gözetimi altında, bu üniversiteden

gelen konferansçı öğretim üyelerince yürütülmüştür. 1973 yılına kadar sırası ile gelen konferansçılar (ders sorumluları) şunlardır:

Prof. Kemal Ahmet Aru

Prof. Gündüz Özdeş

Prof. Hande Suher

Prof. Dr. Ayten Çetiner

Prof. Dr. Ahmet Keskin

Daha sonraki yıllarda ders sorumlulukları anabilim dalımız öğretim üyelerince yüklenilmiş, ancak A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Fehmi Yavuz, Prof. Dr. Ruşen Keleş, Prof. Dr. Cevat Geray ile İTÜ Mimarlık Fakültesi öğretim üyelerinden Doç. Dr. İbrahim Şanlı, Doç. Dr. Orhan Göçer, Doç. Dr. Yücel Ünal ve uygulama alanından gelen uzmanlardan değişik konularda zaman zaman destek alınmıştır.

Şehircilik Anabilim Dalı'nın kadrolu öğretim elemanları 1966 dan bu yana şunlardan oluşmuştur:

Aydın Germen, Bölge Plancısı, ODTÜ, 1966-67

Alper Doğay, Y. Mimar, İTÜ, 1967-68 (İTÜ mezunu)

Şinasi Aydemir, Doç. Dr. (M. Sc), KTÜ, 1967 (DGSA, Salford mezunu)

Rafet Kıştır, Dr., KTÜ, 1969-82

Orhan Kuntay, Prof. Dr., KTÜ, 1969 (İTÜ, Sorbonne mezunu)

Gündüz Atalık, Prof. Dr., KTÜ (İTÜ)

Zerrin Enön, Dr., KTÜ, 1971 (İTÜ)

Nermin Ökten, Arş. Gör., KTÜ, 1973

Çetin Göksu, Doç. Dr., KTÜ, 1974-82 (Yıldız Tek. O. Sorbonne)

Saliha Erkonak, Dr., KTÜ, 1980, (İTÜ, Aberdeen)

Gülnaz Teymur, Arş. Gör., KTÜ, 1981.

Yukarıdaki öğretim elemanlarından Alper Doğay ve Rafet Kıştır üniversiteden ayrıldı, Gündüz Atalık İTÜ'ye döndü, Çetin Göksu ODTÜ'ne geçti. Orhan Kuntay ise birbuçuk yıllık bir görevle Cezayir'de bulunmaktadır.

5. Öğrenci kontenjanı ve artış eğilimi, mezunları:

Şehircilik Anabilim Dalı bağımsız Şehircilik eğitimi yapmamakta ve öğrenci almamaktadır.

6. Lisans üstü öğretim izlencesi:

Bağımsız lisans üstü eğitimi yapılmamakta, yalnızca Mimarlık Bölümü Lisans Üstü öğrencilerine destek dersleri verilmekte, master ve doktora tezleri yürütülmektedir.

7. Araştırma ve Yayınlar:

Şehircilik Anabilim Dalı öğretim elemanlarının bireysel ve ortak yayınları şunlardır:

Orhan Kuntay:

- Mekanda Fiziksel Erişebilirlik ve Çekim Gücü (1975, Trabzon)
- Ulaşım Sistemine Davranışların Etkisi (bildiri), (5. Yöneylem Ulusal Kongresi, 1979 Eskişehir)
- Planlama Kontrol Aracı Olarak Üç Plan (bildiri), (5. Yöneylem) Ulusal Kongresi, 1979 Eskişehir)
- Tokat Kenti Geliştirme (bildiri), (Türkiye Birinci Şehircilik Kongresi, 1981 Ankara)
- Tasarım ve Sosyal Örgütlenme (bildiri), (Tasarım ve İnsan Bilimleri Semineri, 1979 Trabzon)
- Sit Koruma ve Planlamasında Amaçlar, Planlama ve Uygulama İlkeleri (bildiri), (Sit Koruma Semineri, 1975 Ankara)
- Planlama Kontrol Aracı Olarak Fiziksel Erişebilirlik ve Çekim Gücü (Şehircilik Enstitüsü Dergisi-İTÜ, 1978)
- Araştırma Merkezleri ve Mimarlık Eğitiminde 2. Kademe (Mimarlık Bülteni-KTÜ, 1977)
- Toplu Taşım Duraklarının ve Kent Donatılarının Dağıtım Politikası (bildiri), (Kent İçi Ulaşım Kongresi, 1981 Ankara)
- Tokat Kentinin Tarihsel Gelişmesi ve İmar Planı Çalışmalarına Yardımcı Bir Araştırma (1982 Trabzon)
- Yaya Mekanı (1982 Trabzon)

Çetin Göksu:

- Kümelenmiş Kentsel Sistemler (1979 Trabzon)

Şinasi Aydemir:

- Housing Needs, Housing Conditions and Slum Clearance in Beswic (1971, Salford)
- Doğu Karadeniz Bölgesi Trabzon Alt Bölgesi Kentsel Etki Alanlarının Saptanması İçin Bir Yöntem: Etkileşim Esası (1978, Trabzon)
- Mimarlık Eğitimi Üzerine Düşünceler (Mimarlık Bülteni, 1976/1)
- İnsan Çevre İlişkilerinde Değişim ve Tasarıma Etkileri (Tasarım ve İnsan Bilimleri Semineri, 1979-Trabzon)
- Kentsel Ekoloji: Kentlerin İç Yapısı ve Ekolojik Süreçler (Mimarlık Bülteni-KTÜ, 1980/5)

- Kırsal Alanda Mekansal Örgütlenme ve Kalkınma Potansiyeli: Artvin İli Örneği (1982, Trabzon)

Zerrin Enön:

- Türkiye'de Kentlerin Özel İşlevlerini Belirlemede Ölçütlerin Saptanması İçin Bir Araştırma (1980, Trabzon)
- Mimarlıkta Ekonomi ve Estetik (bildiri), (1982, Trabzon)

Rafet Kıştır:

- Kentsel Gelişme Potansiyelinin Belirlenmesinde Bir Yöntem: Ekolojik Yaklaşım (1981, Trabzon)

Saliha Erkonak:

- Industrialization of Rural Areas of Turkey with Special Reference to Kütahya and Yozgat Provinces (1979, Aberdeen)
- Rural Development in Turkey and the Prospect: Köy-Kent (1975, Aberdeen)

Orhan Kuntay, Üstün Alsaç:

- Sit Koruma Planlaması, (Sit Koruma Semineri), (1975, Ankara)

Orhan Kuntay, Turan Ilgaz, Üstün Alsaç:

- Sit Planlamasının Doğu Karadeniz Bölgesi Trabzon Alt Bölgesinin Planlamasına Etkileri (İTÜ Şehircilik Enstitüsü 7. Danışma Kurulu, 1978-İstanbul)

Orhan Kuntay, Çetin Göksu, Şinasi Aydemir:

- Kısa Süreli Eylem Planlama ve EPÖ (İTÜ Şehircilik Enstitüsü 8. Danışma Kurulu, 1980-İstanbul)

Orhan Kuntay, Çetin Göksu, Saliha Erkonak:

- İl Gelişme Planı ve Örgüt Modeli (KÜ Mimarlık Bülteni, 1982-Trabzon)

Orhan Kuntay, Şinasi Aydemir, Zerrin Enönü, Saliha Erkonak, Nermin Ökten:

- Trabzon İmar Planı Uygulamaları Değerlendirmesi (Türkiye I. Şehircilik Kongresi, 1981-Ankara)

Şinasi Aydemir, Özgönül Aksoy, Zafer Ertürk, Haldun Özen:

- Trabzon Kavak Meydanı Gelişmesi Üzerine Bir Genelleme (Mimarlık, 1978/3)

Şinasi Aydemir, Saliha Erkonak:

- Multivariate Approach to Spatial Inequalities from Macro to Micro Scale: Interregional and Intraregional Investigation (Turkish Case) (21. European Congress- Regional Science Association, 1981-Barcelona)

Şinasi Aydemir, Saliha Erkonak, Nermin Ökten:

- Yapı Kooperatiflerinin Kentleşme Aracı Olarak Kullanılabilirliği ve Kaybolan Fırsatlar (Mimarlık, 1982/4)

Şinasi Aydemir, Saliha Erkonak, Gülnaz Teymur:

- Yapı Kooperatiflerinin Kentleşme Aracı Olarak Kullanılabilirliği: İzmit, Sivas ve Trabzon örnekleri (6. Türkiye Dünya Şehircilik Günü, 1982-İzmir)

Şinasi Aydemir, Saliha Erkonak, Orhan Kuntay:

- İmar Aksaklıklarına "Planlama-Örgüt Modeli" Yaklaşımı (İmar Planlama Semineri, 1983-Ankara)

Şinasi Aydemir, Saliha Erkonak, Gülnaz Teymur, Orhan Kuntay:

- Doğu Karadeniz Bölgesi Kentsel Doku Araştırması (Mimarlık, 1983/11-12)

Şinasi Aydemir, Saliha Erkonak, Nermin Ökten, Gülnaz Teymur:

- Samsun-Hopa Kıyı Kuşağında Arazi Kullanımı ve Sonuçları (7. Türkiye Dünya Şehircilik Günü, 1983-Trabzon).

8. Açıklamalar:

1973 önce ve sonrasında ders sayı ve ağırlıklarında görülen farklılık, 1750 sayılı yasa çerçevesinde anakent üniversitelerinde yapılan yeni düzenlemelerin KTÜ'ye de yansması sonucudur.

1980'e kadar çeşitli dönemlerde, genel eğitim çerçevesinde öğrenciye daha çok serbest zaman vermek için ders saatlerinin azaltılmasına çalışılmış (toplam ders saati 299'dan 225'e düşürülmüş), bu düzenleme içerisinde bilim dallarının ders ağırlıklarında, ders saatlerindeki ayarlamalar nedeniyle değişiklikler ortaya çıkmıştır. 1980 de üç dönemli ve ağırlıklı eğitim (üretim, tasarım, yönetim) sistemine geçilmesiyle ders saatlerinin artması ve Şehircilik derslerinin ağırlığının düşmesi, büyük ölçüde, bazı meslek dışı derslerin konmasından ve yabancı dilin ağırlık kazanmasından kaynaklanmaktadır.

1982 öncesi ders izlencelerinde sıkça görülen değişikliklerin nedenleri çeşitlidir:

- Genelde, Mimarlık Bölümü, özelde Şehircilik Bilim Dalı'nın iyiyi arayış ve gelişme içinde olması,
- 1975 lerde kazanılan özerklik sonucu, bir ölçüde bağımlı olduğu üniversitelerin izlencelerinden ayrılma çabasında olması,
- O zamanlar kurulma aşamasında olan Kent ve Bölge Araştırmaları Enstitüsünde yapılması düşünülen bağımsız planlama eğitime ön hazırlık olarak eğitim ağırlığının Kentsel Tasarımdan Kent Planlamaya kaydırılmasıdır.

1982 öncesinde Mimarlık Bölümünde üretim (yapı), tasarım, yönetim (şehircilik) dallarında yarı uzmanlaşmış mimarlık eğitimi amaçlanmış, ders izlenceleri ve ders içerikleri bu yönde düzenlenmiş ve geliştirilmiştir. 1982 sonrasında bu farklılaşma çalışmaları son bulmuş, YÖK çerçeve izlencesine göre, şehircilikle ilgili konular mimarın çevresini tanınmasına ve değerlendirmesine yüzeysel olarak yetecek kadar eğitime girmiştir.

9. Değerlendirme:

Yukarıda kısaca gelişmesini sunduğumuz Üniversitemiz Mimarlık Bölümü Şehircilik Anabilim Dalı'nın başarı durumunun değerlendirmesini yapmak çeşitli nedenlerle güçtür. Şöyle ki; değişik dönemlerde öğrencilerin niteliği (sosyal, ekonomik ve kültürel açıdan) değişmekte ve ilk dönemlerin tersine, son dönemlerde Karadeniz Üniversitesi bölgesinden daha çok öğrenci çekmektedir; Üniversitemizde 1970'lerin ikinci yarısında yoğunlaşan öğrenci olaylarının eğitimi zaman zaman aksatması, derslerin gereği gibi yapılamamasına - öğrencinin yeterince yetiştirilememesine yol açmıştır.

Öğrencilerin okul sonrası istihdam durumları izlenemediğinden, uygulamada ne tür sorunlarla karşılaştıkları ve eğitimlerinin "sorun görme ve çözme"de ne ölçüde yeterli olduğu bilinmemektedir.

Ancak kişisel ilişkide bulunduğumuz az sayıda öğrenciler arasında, çeşitli belediyelerin imar planlama birimlerinde çalışanlar bulunmaktadır. Bunlardan edinilen izlenim, Mimarlık eğitimleri süresinde kendilerini bu tür görevlere hazırlayıcı bilgilerin yeterince verilmediği, kendilerinin de Şehircilik derslerini zamanında iyi değerlendiremedikleri yönündedir.

Şehircilik ders ağırlıklarının ortalama %12 olduğu 1982 öncesi dönem öğrencilerinden bu tür yakınmaların gelmesi, 1982 sonrası dönem öğrencilerinin Şehircilik konularında bilgilendirilmelerinin çok daha yetersiz kalacağı açıktır. Bu nedenle 1982 sonrası Mimarlık Bölümü mezunlarının, bu gün uygulanmakta olan izlenim ile kent tasarımı, kent planlaması ve kent yönetimine ilişkin görevlerin üstesinden gelmeleri son derece güç olacaktır.

Tüm Mimarlık Bölümleri YÖK çerçeve izlenimine bağlı kalarak eğitimlerini sürdürdüklerine göre, bu durum diğer Mimarlık Bölümleri öğrencileri için de geçerlidir.

